

“สนทนาลังมหาอุทกภัย 2554”

ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุจิภาส ภูสว่าง
นายกสมาคมการพยาบาลอาชีวอนามัยแห่งประเทศไทย
สาขาภาคเหนือ

มหาอุทกภัยครั้งนี้ทำให้ชาวไทยได้เรียนรู้จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมากมายทั้งด้านบวกและด้านลบ ซึ่งถ่ายทอดออกมาทางสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ เพลง และภาพยนตร์สั้น นอกจากนี้ยังมีนวัตกรรมใหม่ๆ ที่ช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประสบอุทกภัย เช่น การผลิตเสื้อชูชีพ การผลิตน้ำดื่มสะอาด การผลิตสุขาเคลื่อนที่อย่างน้อย ๓ รูปแบบ การบำบัดน้ำเสียโดยใช้ EM นอกจากนี้ไม่มีครั้งใดที่จะสะท้อนให้เห็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในจิตใจของชาวไทยมากเท่าครั้งนี้ ได้แก่วรรณกรรมที่เอื้อต่อผู้ประสบภัยที่เดือดร้อนรวมถึงสัตว์เลี้ยง สัตว์ป่ามากขึ้น มีจิตอาสามากขึ้น การเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ การจัดตั้งศูนย์อพยพสำหรับผู้ประสบภัย ซึ่งเรื่องนี้นับว่าเป็นประสบการณ์ที่ใหม่สำหรับเมืองไทย เห็นการพึ่งพาตัวเองของประชาชน การแก้ไขปัญหาด้วยตัวเองและการฟื้นฟูภายหลังประสบอุทกภัย บางชุมชนได้จัดระบบได้เป็นอย่างดี เช่น มีการจัดตั้งธนาคารเมล็ดพันธุ์พืช รวมทั้งการเตรียมต้นกล้าสำหรับพืชเศรษฐกิจ เช่น ทุเรียน ส้มโอ ซึ่งเสียหายเป็นจำนวนมากเมื่อคราวประสบอุทกภัย

สำหรับความเสียหายครั้งนี้ใหญ่หลวงนัก ประเมินค่าไม่ได้ เราน่าจะศึกษาจากบทเรียนในเหตุการณ์ครั้งนี้เพื่อเตรียมการป้องกันและรับมือกับอุทกภัยด้านต่างๆ ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต ถ้ากล่าวถึงความสูญเสียของผู้ที่มีงานทำ เจ้าของกิจการไม่ว่าจะเป็นงานในระบบหรือนอกระบบก็ประสบกับความเสียหายโดยถ้วนหน้ากัน แต่สำหรับแรงงานนอกระบบนั้น ผลกระทบที่ได้รับดูจะรุนแรงมากกว่า อีกทั้งมาตรการให้การช่วยเหลือยังไม่ชัดเจนเท่ากับสถานประกอบการขนาดใหญ่ ฉะนั้นจึงเป็นข้อ

ชวนให้คิดต่อว่ามาตรการทางด้านอาชีวอนามัยจะมีส่วนเข้าไปให้การช่วยเหลือกลุ่มคนเหล่านี้ได้อย่างไร

พยาบาลอาชีวอนามัยที่ประจำการอยู่ในโรงพยาบาลหลายแห่งที่ประสบอุทกภัยคงได้มีโอกาสออกหน่วยพื้นที่เพื่อให้การช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย รวมถึงผู้ประกอบอาชีพต่างๆ ก็คงได้รับทราบถึงปัญหาและข้อสังเกตจากเหตุการณ์นี้มากพอสมควร จึงอยากจะเชิญชวนทุกท่านมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มเติมในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านอาชีวอนามัย ความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม เพราะมิติทางด้านนี้เป็นสิ่งจำเป็นที่เราจะต้องเรียนรู้อย่างเป็นระบบ นำไปสู่การจัดการเมื่อประสบภัยเพื่อลดความรุนแรง ความเสียหายรวมถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ขณะนี้ทางสมาคมกำลังหาช่องทางที่จะดำเนินการจัดประชุมเรื่องนี้อยู่